

Brief-1, Jakarta 19-10-2009

Het gaat niet om kerken, of om moskeeën, of om tempels. Het gaat om de mens! De mens is een tempel! Als we prachtige kerken bouwen, of schitterende moskeeën en tempels, versierd met goud, en daarnaast woont een man in een krot die nauwelijks te eten heeft, dan is dat totaal verkeerd. Het is beter één huis te bouwen voor die man, in plaats van zulke kostbare gebedshuizen!

Aan het woord is sjeik dr. Ahmad Badruddin Hassoun, een *mufti* uit Syrië, lid van de regering van dat land. Hij is hier op uitnodiging van de Indonesische regering. In de grote aula van het ministerie van Godsdienst in Jakarta zit ik hier vanmiddag als gast van ds. Richard Daulay, de algemeen secretaris van de Indonesische Raad van Kerken. Op zijn initiatief is deze bijeenkomst belegd. Onder de ongeveer 300 predikanten, imans en Buddha-priesters, is ook Yusup Lifiri, afgestudeerd in Kampen. Leuk hem hier weer te ontmoeten!

De *mufti* oogst verschillende keren applaus. Hij profileert zich duidelijk als een gematigde moslim, die een vreedzaam samenleven van moslims, christenen en boeddhisten bepleit. Eerst was er de mens, daarna kwamen de godsdiensten. Maar geen enkele godsdienst heeft de bedoeling om mensen tegen elkaar op te stoken, maar juist om het goede voor de mensen te zoeken, en God te eren. In de discussie worden hem scherpe vragen voorgelegd. *Een prachtig verhaal*, zegt een geëmotioneerde vrouw, *maar mijn kerk is door moslims verbrand, en ik heb de littekens van hun agressie nog op mijn lichaam. En ik ben hier heus niet de enige met die ervaring!* - en ze wijst verschillende andere mensen aan in de zaal. In zijn reactie wijst de *mufti* eerst op het feit dat er in het verleden ook vele moslims het slachtoffer van christenen en Joden zijn geworden, zoals in Palestina. Maar kerken en andere gebedshuizen vernielen mag nooit, en wordt in de *Koran* ook verboden. *Zij die die kerken hebben vernield, moeten ze ook weer opbouwen!*

Een moslim in de zaal vraagt hoe het dan zit met al die verschillende stromingen in de Islam. Die zijn volgens sjeik Ahmad het product van politiek. Keer op keer betoogt hij dat we godsdienst buiten de politiek moeten houden; zodra een godsdienst gepolitiseerd wordt, gebeuren er ongelukken!

Dat is ook de boodschap van een pas verschenen boekje van Richard Daulay, neerslag van zijn recente promotie op dit onderwerp. Daarin analyseert hij de achtergrond van neoconservatisme en Amerikaans fundamentalisme bij de politiek van de vorige president, George W. Bush, met name t.a.v. Irak.

Als ik die avond op mijn kamer de tv even op CNN zet, zie ik opeens Geert Wilders op het scherm verschijnen, die in Engeland zijn controversiële boodschap verkondigt. Ook al zet de commentator van CNN er de nodige kritische kanttekeningen bij, had ik liever een reportage gezien over het verhaal van de *mufti* van vanmiddag. Al zaten daarin natuurlijk ook veel dingen waar je het als gereformeerd christen niet mee eens kunt zijn. Maar politiek gezien was het geluid dat hij deed horen heel wat gezonder dan deze volksmennerij van Wilders.

Op straat spreek ik ergens met een willekeurige moslim. *Semua sama saja!*, zegt hij: we zijn toch allemaal gelijk? We moeten elkaar niet zo in de haren zitten!

Hier in Jakarta ben ik dus nog niet erg ver van huis!

Het is een drukke week, met ook voor mij ongewone werkzaamheden. Er moet een folder worden gedrukt. En wel in een paar dagen, want die folder moet deze week ook nog worden verstuurd als bijlage bij een 1000 boeken: de recent verschenen geschiedenis van de GGRI, geschreven door Gerrit Riemer. In Wezep heb je Bredewold, maar waar vind ik hier in Jakarta zo gauw een drukkerij? En hoe krijg ik die boeken deze week nog ingepakt en verstuurd naar Papua, Kalimantan, Sumba, en Mamasa? Uiteindelijk lukt het allemaal, mede dankzij de hulp van een tweetal studenten van SETIA, en zaterdag om 12 uur verlaat ik opgelucht het postkantoor.

Daarnaast is er natuurlijk het overleg met uitgevers (BPK en Binah Kasih), een bezoek aan Richard Daulay, een intensieve bespreking met Marianus (afgestudeerd in Kampen) over het hoofdstuk dat ik voor de dogmatiek geschreven heb waar LITINDO aan werkt. En talloze sms-jes en mails om nog allerlei dingen voor de komende weken op de rails te zetten.

En dan is het Rustdag. Na de dienst bij de *Jakarta International Christian Fellowship* ontmoet ik DKW. Inderdaad, een kleinzoon van de DKW (Wielenga) van vroeger. Hij blijkt afkomstig te zijn uit Barhead in

Canada, en kent Freek en Anne. Heeft verschillende van hun kinderen in de klas gehad. Nu doceert hij hier aan een internationale school. *Small world.*

Verder ben ik deze dag te gast bij Yusup, en daarna bij Marianus. Fijn om weer uitgebreid bij te praten met deze fantastische broeders, en hun gezinnen! Zij laten de groeten doen aan alle bekenden. Bij dezen!

En dan stap ik nu zo dadelijk op het vliegtuig naar Bali, op weg naar Sumba. *A Dieu!*

Jaap

